

SŁOWO WSTĘPNE

Mijająca w tym roku rocznica 55-lecia istnienia czasopisma „Studia Prawnicze” stanowi dobrą okazję do podsumowania zmian, jakie ostatnio nastąpiły w ostatnim roku.

Kwartalnik „Studia Prawnicze”, wydawany przez Instytut Nauk Prawnych PAN nieprzerwalnie od 1963 r., cieszy się uznaniem zarówno w środowisku akademickim, jak i wśród praktyków prawa. Spośród innych czasopism naukowych w dyscyplinie nauk prawnych wyróżnia się obszernymi artykułami naukowymi, w których autorzy mają szansę dokonania pogłębionej i wieloaspektowej analizy poruszanych zagadnień jurydycznych, z możliwością szerszego zaprezentowania poglądów doktryny prawniczej i orzecznictwa. Dzięki otrzymanym w 2018 r. środkom Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przyznanych w programie Działalność Upowszechniająca Naukę (DUN), wdrożono platformę repetytoryjno-wydawniczą czasopisma i rozpoczęto proces digitalizacji i cyfrowego udostępniania starszych numerów. Realny wzrost dostępności publikowanych na łamach „Studiów Prawniczych” artykułów, także dzięki wprowadzeniu pod koniec ubiegłego roku modelu Open Access (licencje CC-BY), przyczyni się do zwiększenia zainteresowania czytelników publikowanymi wynikami prac badawczych. Również dzięki środkom przyznanym w programie DUN rozpoczęto umiędzynarodowienie kwartalnika. W 2018 r. wydano anglojęzyczny numer (nr 3) periodyku, zwiększając dostępność publikowanych artykułów dla zagranicznych badaczy. Jednocześnie zaproszono recenzentów z zagraniczną afiliacją naukową do współpracy z redakcją w ocenie nadsyłanych propozycji artykułów. Warto wskazać także, że od 2018 r. czasopismo jest wydawane bezpośrednio przez Wydawnictwo Instytutu Nauk Prawnych PAN.

Niewątpliwie dużą rolę w rozwoju czasopisma odegrali kolejni Redaktorzy Naczelni: Manfred Lachs, Maurycy Jaroszyński, Marian Rybicki, Jan Skupiński – i obecnie prof. dr hab. Andrzej Bierć, który swoim autorytetem

w środowisku naukowym przyciągali autorów wartościowych artykułów, często niedezaktualizujących się w zasadniczej treści mimo upływu czasu i zmian stanu prawnego. Równocześnie umożliwiali oni publikację efektów pogłębionych badań naukowych badaczom u progu kariery, wydającym w ten sposób obszerne fragmenty rozpraw doktorskich czy wyniki wieloletnich badań.

W obecnym, specjalnym numerze „Studiów Prawniczych” Redakcja publikuje artykuły pracowników naukowych Instytutu Nauk Prawnych PAN, będące efektem realizacji badań naukowych prowadzonych w ramach programu badawczego Instytutu pn. „Prawo wobec wyzwań cywilizacyjnych”.

W pierwszej części *Frontier Reserach* w badaniach Zakładu Prawa Prywatnego publikujemy artykuły poświęcone różnym aspektom zmian zachodzących w prawie umów, opracowane w Zakładzie Prawa Prywatnego, kierowanym przez prof. dra hab. Andrzeja Biercia, w tym artykuł otwierający autorstwa samego Redaktora Naczelnego, poświęcony ograniczonej normatywnie sankcji sędziowskiej jako proporcjonalnej reakcji na wadliwość czynności prawnych (umów) w nowoczesnym obrocie prawnym. Kolejny artykuł, autorstwa dr Joanny Muchy-Kujawy, dotyczy standaryzacji umów jako przejawu publicyzacji prawa prywatnego. Autorka szeroko omawia obserwowane współcześnie kierunki transformacji prawa umów. Następne prace dotyczą istotnych problemów praktyki stosowania prawa. Dr hab. Monika Tarska, prof. INP PAN, poświęciła artykuł problematyce umów między małżonkami w przedmiocie praw udziałowych w spółkach kapitałowych. Dr Grzegorz Nita-Jagielski w swoim artykule omówił dopuszczalność i zakres skutków prawnych wywierania przez spółkę dominującą wpływu na spółkę zależną za pośrednictwem umowy. Natomiast dr Robert Siwik przedstawił umowę faktoringu jako przykład empirycznego kształtowania się stosunków obligacyjnych w dobie konwergencji systemów prawa. W ostatnim artykule w tej części numeru Michał Matysiak podjął współcześnie doniosłą problematykę prawa prywatnego, jaką zarówno dla producentów gier i właścicieli platform streamingowych, jak i konsumentów (a więc całego rosnącego z roku na rok obrotu gospodarczego na rynku gier elektronicznych), są konsekwencje prawne transgranicznego charakteru umów w przedmiocie świadczenia usług typu *cloud gaming*.

Kolejny z artykułów prezentowanych w tym specjalnym numerze czasopisma, autorstwa dra Wojciecha Drobrego, również dotyczy konsekwencji współcześnie zachodzących przemian prawa, z tym że dotyczy on prawa urzędniczego i przedstawia zakres transformacji pragmatyki służbowej na styku oddziaływania prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego i prawo pracy.

Ostatni z publikowanych artykułów, napisany przez dra Szymona Zarębę, dotyczy wkładu prof. Bolesława Wiewióry w rozwój doktryny prawa o uznaniu nabytków terytorialnych, której to doktrynie prof. B. Wiewióra poświęcił swoją rozprawę habilitacyjną.

Publikowane w tym numerze „Studiów Prawniczych” teksty dowodzą, że Instytut Nauk Prawnych PAN jest miejscem realizacji różnorodnych tematycznie prac naukowych w obszarze wielu dziedzin prawa, przełomowych dla praktyki stosowania prawa w obrocie gospodarczym, życiu społecznym czy istotnych dla funkcjonowania administracji państwowej. Jednocześnie mamy nadzieję, że upowszechnione w ten sposób wyniki prac badawczych spotkają się z zainteresowaniem czytelników i w kolejnych latach będą stanowić przyczynek do pogłębienia badań w wskazanych obszarach prawa.

dr hab. Celina Nowak, prof. INP PAN
Dyrektor Instytut Nauk Prawnych PAN
Przewodnicząca Rady Naukowej
Wydawnictwa INP PAN